

CSIKI LAPOK

POLITIKAI HETILAP

ÉS CSIKVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Györgyváros M. utáda könyvkereskedése, hová a lap-szerkesztés részét illető minden közlemény, valamint hirdetések s előfizetési díjak is küldendők.

Megjelenik a lap
Minden Szerdán.
Kéziratok nem adatnak vissza.

FELELŐS SZERKESZTŐ
Dr. FEJÉR ANTAL,
FÜZVÉR.

Nyitási díjak
sorunként 40 fillérről közöltetnek.
Egyes lap ára 20 fillér.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor.
Hirdetési díjak a legelőszörban számoltatnak

Előfizetési felhívás.

Mióta lapunk nagyobb alakjában a dusabb tartalommal jelenik meg 6 negyed ezredig telt el, mely idő alatt a tisztelt olvasó közösség meggyőződhet arról, hogy egész odaadással igyekeztünk megfelelni azon programmnak, melyet első számunkban közre adtunk, hogy annak értelmében teljes buzgalommal szolgáljunk a közérdeket. Hogy ezt jövőre nézve is még nagyobb mértékben tehesük, kérjük a közösség szives támogatását a „Csiki Lapok” 1900-ik év III-ik évfolyamára előfizetést nyitunk az eddigi előfizetési árak mellett:

- Egész évre . . . . . 8 korona (4 frt.)
- Félévre . . . . . 4 korona (2 frt.)
- Negyedévre . . . . . 2 korona (1 frt.)
- Külföldre: 12 korona (6 frt.)

Ugyanezen alkalommal tisztelettel felkérjük azokat, kik az előfizetési díjakkal hátrálékban vannak, hogy a hátrálékos összegeket kiadóhivatalunkhoz (Györgyváros M. utáda könyvkereskedése) beiktatni sziveskedjenek.

A „Csiki Lapok”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

A konkolyhintők.

Megütdélssel, sőt megbotránykózással olvastuk a kissé későn kezünkhez került meghívókat, melyek szerint Molnár János apát ur, országos képviselő és társai, nevezetesen: Major Ferencz dr., Farkas József, Kálmán Károly országos képviselők Gyergyó-Ujlaluban, Gyergyó-Csomafalván, Gyergyó-Alfaluban, Gyergyó-Szentmiklóson, Gyergyó-Szárhegyen, Gyergyó-Ditrőn és Gyergyó-Remetén a mult hó utolsó és e hónap két első napján néppárti népgyűléseket rendeztek.

Már régebbi idő óta figyelemmel kísérem ezen igazi szükség és minden nyomosabb indokok nélkül megalkult párt vezetőinek ama törekvését, hogy ide, a mi esendes és nyugodt vármegyénkbe is betolakodjanak s itt is felgyujtsák a szenvedelmek főtje és büzös füstöt fűzést, a mely már oly sok helyen okozott kárt és veszedelmet, a nélkül hogy bárhol is hasznára lett volna a köznek.

Tudjuk azt is, hogy az újabb időben az apát ur és társai törekvései részint elleplezve, részint pedig leplezetlenül olyan magas helyről nyertek támogatást, a honnan azt legkevésbé vártuk volna, olyan helyről, a honnan jogosan remélhetők és várhatók volna, hogy minden lehető eszközzel akadályt gördítsenek, minden olyan törekvés elé, mely e teljesen és tisztán katolikus vármegyére esendjét, nyugalomát és rendjét megzavarja.

Megvagyunk győződve azonban arról is, hogy mind eme törekvések hiúknak, sikerteleneknek és eredményteleneknek fognak bizonyulni, megvagyunk győződve, hogy az apát ur és társai által elhíntető konkoly számára itt vármegyénkben legtávolabbirol sem lesz alkalmas a talaj s ha még is egy egy mag kiesirázik és felburjánzik, annak kitérésében épen azok fognak közreműködni, kikre az apát ur és társai leginkább számítnak t. i. a mi jőzönan gondolkozó papjainak és romlatlan lelki néptünk.

Eddig sem volt s jelenleg sincs semmi okunk arra, hogy a csikimegyei röm. katolikus papság hazafiságában még a legtávolabbirol is kételkedjünk. A legrégibb időről fogva egész a jelen korig terjedő multunk behízyítottta azt, hogy az egyház törvényeinek, jogainak és értekeinek a legnagyobb tiszteletben tartása, figyelembe vétele és támogatása mellett, tiszteletben tartotta, védte, oltalmazta az ország törvényeit is és azoknak nem csak ő maga engedelmességet, hanem oda törekedett, hogy

azok iránt hűvei is kellő tisztelettel és engedelmességgel viseltessenek. És ez kötelességük is volt, hiszen csak az a pap az igazi lelkész, az igazi lelkipásztor, a ki a lelkiismeretbeli dolgokat és a hazafiai kötelességeket egymással össze tudja egyeztetni, összhangba tudja hozni, nem tesz az egyikben olyant, a mi a másiknak kárára lenne.

Erről a papságról nem tesszük fel, nem hisszük el, hogy olyan elveknek hódoljan, olyan törekvésekért pártfogoljon és támogasson, melyek magának a katolicizmusnak határozott kárára és ártalmára vannak. S bizonyára nem teszi ezt akkor, midőn látja, hogy a katolikus egyház jogos sérelmeinek orvoslása megelhető a nélkül, hogy állam felforgató eszméknek álljanak szolgálatába.

Bizunk azonban a csiki székely nép józan okosságában és megfigyelő képességében is, melylyel a jót a rossztól, a hasznost az ártalmastól minden időben és minden körülmények között meg tudja és megszokta különböztetni. Hiszünk és tudjuk, hogy a mi helyesen gondolkodó néptünk nem fog feladni a népholdító eszméknek és nem fogja felszedni a maszlagot, melyet az apát ur és társai mézes mázos szavak és nagyhangú frázisok kíséretében elébe tállanak.

Egyáltalában nem hisszük, hogy akár Molnár János apát ur, akár pedig társai kétségbe mernék vonni, hogy Csikvármegyére nem eléggé katolikus, hogy azt mernék állítani, hogy itten a katolikus érdekek ne részestülének kellő figyelemben és ne volna meg a törekvés az intéző köröktől kezdve a legelső rétegekig mindenkinben arra nézve, hogy a katolikus egyház jogos kívánásait teljesítsenek és sérelmei szándéktassanak.

Ne essék azonban rosszul nekik az sem, hogy itt mi nálunk mindezeket a törvény rendes korlátai között akarják keresztül vinni s nem folyamodnak olyan eszközököz, melyek az ország békéjét fenyegetik és veszélyeztetik.

Saját ügyeinket és dolgainkat el tudtuk intézni a magunk emberségéből minden időben s el fogjuk azokat végezni a legjobb belátásunk szerint a jövőben is. Nem is volt és most sincsen szükségünk hivatalon és kéretlen tanácsadókra, de különösen nincsen szükségünk rossz tanácsadókra.

Ha itt vármegyénkben voltak és talán vannak is surlódások és nézet eltérések az egyházi és világi elem között, azoknak kiegyenlítése, elosztása a mi saját magunk dolga s bizonyára el fogjuk mi azt igazítani fogadatlán prókuratorok nélkül is.

E tekintetben sem szorulunk Molnár apát ur és társai közreműködésére, sőt ohajtjuk és kívánjuk, hogy ne zavarják a mi állapotainkat s ne álljanak útjába azon közelebbirol hangoztatott főpásztori kívánságnak, hogy e vármegyében az egyházi és világi elem teljes egyetértéssel, közös akaratall szollassa és mozdíthassa elé az egyházi és állami érdekeket.

Arra sem kérünk utmutatást, hogy kiket válasszunk képviselőkké, meg tudjuk mi keresni a ki tudjuk válogatni azokat, a kik legérdemesebbek és e célra nekünk a legalkalmasabbak, s arra nézve is közmegegyezésre jutott vármegyénk közössége, hogyha itthon talál alkalmas embert, nem fog a szomszédba folyamodni.

Mindezekből beláthatják az apát ur és társai, hogy nekünk az ők népholdító politikájukra semmi szükségünk nincs, menjenek el innen és hagyjanak nekünk békét.

Jegyezzék meg jól, hogy itt egyáltalában nem kedves vendégek, ezt egyébiránt az apát ur már régebben tudhatja; menjenek kéjtuzatást tenni és agitatorkodni olyan vidékre, a hol sziveesebben látják, ott van az északnyugati Kárpatoknak szép és kies vidéke, utazzanak oda, boldogítsák a bódokat, a székelyt azonban hagyják békességben, boldogulni fog az náluk nélkül is.

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

Excelszior.

Olaszból fordította Darvas Lajos.

Excelszior, — ez volt álneve egy fiatal tudósnak — Excelszior ma este a várva várt „vege-t” aláírta legújabb novellájának utolsó sora alá. Lázusan nézte újbot át a négyzshetvenöt lapból álló kéziratot, melyet másnappal a kiadónak szándékozott átadni. Átfutotta a lapokat, melyek neki számtalan hónapon át oly sok fáradságot okoztak és oly sok átvirasztott éjbe kerültek. A legramatikusabb helyeknél egy kis szünetet tartott. Hangosan olvasta fel hol ezt, hol azt a mondatot és már előre elképzelte azt a hatást, a melyet olvasóira gyakorolni fognak.

Ez alatt mult az idő, lámpájából a petroleum kifogyott s midőn Excelszior az átnezés nehéz munkáját befejezte, már éjfélj két óra volt.

Felnezzet kéziratáról, fejét tenyerébe tette és mely gondolkodásba merült. Vegtelen buskomors nehézedett lelkére, egyszerre azonban felcsókött helyéből és hosszú lépepekkel igazoltan járt fel s alá a szobában.

„Te is” kiáltá és szemre az író asztalán heverő kéziratot akadt meg, „te is testvéreid sorában fogsz részesülni. A barátok család

tetszése fog kísérni, midőn belépel a világba, a jövő jóakaró ezikk, melyet valószínűleg maga a kiadó fog szerkeszteni. Fog megjelenezők üdvözölni, egy pár olvasó s talán egy nő olvasó is a szerzőnek kezét hálaival fogja megszorítani, . . . és aztán . . . aztán ennek a könyvnek is, mint megannyi másnak sirt ásna a könyvtárakban. Tehát ezért börtöm és a fejem, ezért tanultam, ezért szítottam keblemben az ideál szent tűzét? Ezért neveztem magam büszkén Excelsziornak? Még jó, hogy reményemnek kissébb az igénye, mint álneveimnek.”

„Valóban! Tragikus sorsa van a könyvek legnagyobb részének, mert árnnyként vonulnak el a publikum szeme előtt. Minthú kellők melyeből a római gladiátorok halálós kiáltása hallatszanék: „Üdv neked, Cézár, üdvözölnek téged a haladók!” Haladók! Igen ez az a szó. Haladók! De ezeknek a könyveknek rosszabb sorsuk van, mint a gladiátoroknak; meghalnak még mi előtt hurezoltak világra. A halál esírját magukkal hozzák a világra.”

„Oh, ha azok a vakandok, a kik magukat szeretik könyvtárnokoknak nevezni, némi szemlellem bírnának. — meennyi csipős epigrammat tudnának írni! Atvezik és jegyző-könyvbbe vezetik a muzsik szülötteit. Valóban új rubrikát kellene elrendelni: a holtszülöttek rubrikáját, mely a családú listáknál szokásos. Mily keserű ironia egy könyvre nézve, a mely gazdagon és izléseesen van bekötve, drága arany-metszéssel, a melynek papírja még nedves a

nyomtól-l. alakja szép és elegáns. ezime nagyon izlése s talán a jövő év datama díszleg rajta — ha a mult századból való férgérágra kötetek mellett adnak neki helyet s talán így gondolkozik: „Istenem! Alig éltem egy évet, — egy hónapot. — egy napot és máris halott vagyok, holott a százévekkel mellettem viruló szépségű ifjak és halhatatlanok.”

„Tehát vannak a könyvek közt is halhatatlanok, melyek isteni arcczal és olympusi fényvel megvilágítva halálnak át a nemzedékekön s barátai, vizasztalói az elmult és a jövendő századoknak?”

„Mily balga kérdés! Im itt a felelet.”

Excelszior megállott és és könyvtárára pillantott. O s ám megkülönböztette a fölbitölt ama husz vagy harmincz kötetet, melyet szívesen olvasgatott.

retetből-e, vagy a gyűlölethől? A hltól-e, vagy a kétkelésből? Ki mondhatná azt meg?”

„Túlán nincs is igazán törvény, mely minden emberre nézve egyaránt érvényes volna, mely egyforma feltételek mellett szellemük világát egyformán nyitná meg? Az egyik mély gondolkodású felülja fel azt, a mire a másikat szíve édes ártatlansága tanítja. Az egyiknek mélyen érzett fájdalom, nehéz sérelem, bosszuvágy, a számlatetés kínja, az éhség fullánkja forrása ihletéségének, egy némelynek mély csendben nőnek a fantázia szárnyai a családú kör szentélyében, gyermekeinek vig cevesége és tréfái közben. Az egyik nagyknak érzi magát az imában, a másik a kétkedésben. Az egyiknek szerzetesi magányra és asztorra van szüksége a másinak meg a nőre. De a nő sem jelenti ám ugyazant mindenkire nézve. Hol Beatrix, hol Laura, hol Flamminka. Sokan a nő sembebe sem veszik s mégis szülégek van rá Goethe és Byron nem tudák volna, hogy mit csinálnak ama ideális szerelmelem, melylyel egy Petrárkának muszája beérte. A legkülönböztetőbb viszonyok között, a legkülönböztetőbb műbírálatoknak megfeleleiben, az összes szabályok mellözésével és ki-gunyó-lással jön létre a műrenek, születik meg a halhatatlan könyv. . . .

Excelszior megállott a szoba közepén és elmerengett, egy darabig hallgatott s aztán mintegy hirtelen gondolatúl elragadva így szólt: Halhatatlan könyv! Vajjon nem jobb volna-e halhatatlan lapnak nevezni? Igen, még

Talált hulla. Csik-Várdófalvának a szentléleki területen ltközö határszélén folyó h-án Csizsér Á. oston vándófalvi lakos egy élettelen férfi hullára bukkant, melynek fogynakos öltözete és száznál is többje egy szerencsésen koldust gyanított. A megtaláló rögtön jelentést tett a várdófalvi előjáróságnak, mely a hullát a közösgébe szállította s feleslet hatóságának az esetet bejelentvén, más nap a hulla orvos — törvényesen szemle és honcolás alá vett. A miután azon külső részeken nyomai nem találtak s a halál okát belsőszervi baj lett megállapítva a temetésre az engedély megadott és az végre is hajtattat. A mint egyesek állítják a szerencsésen a megelző napokon Várdófalván háziról-házra alamanizált koldus s magát bankfali illetőségének állította lenni, mire konstatació a hatóság feladata maradt, mert szebeiben 2 krajczárnál egy nem találtak.

Ütögnytárs. A Líbánon keresztült vezető és Gyergyó Udvarhelyvármegyéjé legvirdebb és leggyenesebb vonalban összekötő út folyó h-án adtak át ünneppélyesen a forgalomnak. Erre az alkalomra sokan gyűltek ki a helyszínre, különösen a gyergyói és udvarhelymegei érdekeltek kereskedők voltak nagy számban képviselve. Hivatalos részről megjelentek: Ince Gyula műszaki tanácsos Pap Domokos főmérnök, Dr. Demeter Lőrincz főszolgabíró, Dr. László János gy-szemlebíró, főszolgabíró a megjelenésben akadályozva volt. A gyergyói kereskedők lobogóval vonultak ki. Az ünneplés megnyitót díszelő követte a Czirják féle vendéglőben, melyen számos felkötözött mondtak. A helybeli kereskedőket Trobin József és Dresznádt Viktor képviselték, a rendezés körül Riemer Gusztáv udvarhelyi kereskedő szerzett érdemeket.

Tűz. Folyó h-án alkára virradólag, egy éjfélutáni 2 órakor harangtöngös zavarta meg városunk esendjét és vé-zkiallások riáztottak fel a nagy részben még csendesen pihelő embereket. A riadalom oka az volt, hogy a Borház Andrást telken levő sűtő kigyuladt és felele teljesen leégett. Hogy nagyobb baj nem történt az egyfelől a gyorsan alkalmazott utolsó, másfelől a szélesesedő időnek köszönhető, a tűz ellenkező esetben különösen az azon telken lakókra válhatott volna végzetes. Nem tudjuk eléggé figyelmebe ajánlani az embereknek különösen így nyári időben a kellő óvatosságot és körültekintő gondosságot. A kenyérsütésnél és nagymosásoknál, azok végeztetel a tüzet gondosan ki kell oltani s a környezetet is figyelmesen megvizsgálni, hogy nincs-e valamely olyan jelenség, melyből veszelem származhaték.

A székely-udvarhelyi főorvosi-kola internátusa. A székelyudvarhelyi kir. Állami főorvosi-kola kapolatol internátusa-ban az 1900—1901. tanévre 65 tanuló vétetik fel, kik közül 20 tanuló 500—200 tanuló 400—150 tanuló 300 és 15 tanuló 200 koránál dijtartozik fizetni. E helyekre ezennel pályázat hirtetvük. Azon szülők, vagy gyámok, kik fiaikat, illetőleg gyámjait az internátusba felvétetni kívánják, abból kérszük t. évi augusztus elejéig, az igazgatóságos intézre és csatolva nyújtsák be, csatolva és laknak pontos m-gyelővel. A kérelemhez mellékelni kell: a) a legutolsó tanévnyi nyert iskolai bizonyítványt; b) orvosi bizonyítványt arról, hogy a tanuló egészségesen nincsenek szorvi bajai. Azok, akik a mérésnél több díjra ösztönkés fiaikat, illetve gyámjait felvétetni, a fennmiltet okmányokon kívül az íletek hatóság által kiállított, egészen új keleti vagyonosági bizonyítványt is tartoznak csatolni körösük támogatására. A díjak felvételénél előre fizetendő. A felvétel felvételi díjokon kívül minden tanuló köteles butorrongálás címzen 10 koronát letétbe adni az igazgatóság rendk. részére. mely összegből az előfordulhat rongálás fedezetnek. A felvétel tanulókat ölemezés, lakás, fűtés, világitás kapnak a megfelelő felügyeletben részesülnek. Az ölemezés a következő: reggeli: kávé szemlével; ebéd: három fogás, vasárnap és csütörtökön négy fogás; vacsora: egy fogás, rendszeren sült Eszenkivül d. e. 10 órakor és d. u. 4 órakor egy egy asiet kenyér. A felvétel tanulókat a beépítéskor a következők felzárólat tartoznak megvalósítani: a) egy-egy nyári és téli időszakra való utasításos ruházatot; téli kippuynt vagy nyaknyakbát és fűzővel; b) legálább 2 pár erős cipőt; c) egyfűzőseleket; és pedig: két párnát, egy üti paplant gomokkal, két paplanlepedőt gombyukkal, két alud lepedőt és két-két párnahóbját; d) fehérmilt; b) darb fűzőt nappali ingot, hat lábravatót, három halogót, legálább tizenkét darb szobakötőt és 8 pár harisnyát, 4 pár rslőkötő kendőt, továbbá fűzőt, ruha- fog- és eszűpökeket. A fehérmiltreket feltűző helyen legálább 2 c. nagyságban azon szám hímzendő, mely szám alatt a felvételtől szóló értesítést megküldik. Az értesítéshez egy kötelezően is csatolják, melyet a szülő, illetőleg a gyám szabály-szerden aláírni s legkésőbb 8 nap alatt az igazgatóságos visszajuttatni tartozik, a felvételt előfordulhatóság igazolásul és biztosítvánál. A tanítási járó díjakat, mind a tandíj, továbbá a szükséges taneszközök beszerzésével járó kiadásokat a szülők vagy gyámok külön tartoznak hordozni. A felvétel tanulókat kötelesek mindenben az internátusi szabályzatot szorint eljáráni. Azok a tanuló-k, kik rossz magaviseletet s folytonos szorgalmatlanságot mutatnak, az internátusból kiserátnak. A főorvosi-kolába a beiratkozás szeptember

1-én kezdődik. Székely-Udvarhelyi, 1900. június havában. Az internátus igazgatósága.

Végzett tanárjelölt elválttal javító vizsgálatra való előkésztés céljából gimn. tanulókat. Cím a kiadvivatában.

Tanonozok felvétele egy hasasi gyárba. A Györgyvárosban, Győr városában lévő Gépgyár részvénytársaság a saját gyárban kovács mesterségre s egyéb mellék iparágakra felveendő s kiképezendő székely tanonczokat keres. A tanonczoknak és pedig a kovács mesterséget tanulóknak a tanonczidő alatt is napi 40 krt, a többieknek 30 krt biztosít a gyár, míg a napzsámósoknak egy korona bért ad. Kellőleg felszerelt folyamolványokkal a felvételt kérhetik vármegyénk alispáni hivatala útján.

Hirdetmény. A vármegyétől a kir. pénzügyi minisztérium az 1900. évi június 10 20-án kelt 18314. számú rendeletével a gy.-belbor és gy.-tölgyesi m. kir. pénzügyi iraktanyának és mellék épületek újra építését és javítását 2783 korona 31 fillér, illetve 2786 korona 69 fillér összeg erejéig engedélyezte. A fentmiltet munkálatok fogantatásának biztosítása céljából az 1900. évi július 10 (16-ik napjának d. e. 10 órájára a Csikmezei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati tárgyalás hirdetvük. A versenyzőnek ajánlott felhívattak, hogy a fentmiltet munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 3%-nyi bántépénzel ellátott, a két munkára külön külön vagy együttesen szóló zárt ajánlatukat kiűzőtt nap d. e. 3 órájig a nevezett hivatalhoz annyival inkább egykezzenek beadni, mivel a később érkezettek figyelembe nem fognak vétetni. A szóban fergo munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

NYILTTÉR

A „Gyergyói Hírlap” 24-ik számának kilönlőfele című rovatában „Kiltöltés” czimzen megjelent közleménynek személyesem, mint vendéglőst értő részére a következő válaszom van.

Nem tudom mit gondoljak czikk iról. ki magát, mint czikkéből is kitűnik, a társadalom színe java közé sorozza (?), még sem tartozik azon kiszágitás, melyly a nagyérdemű társaság többi tagjait tisztelg a társadalom színe javából álló tagjai megváltak elégtelvé.

Ennek nézetem szerint két oka lehet. ugyanis, vagy most volt először alkalma czikk írónak új társaságban részt vehetni. vagy öntérsége által elvakítva magát, ezen társaságból kimagasló egyéniségnek képzelte.

Jó tanács, hogy ki mihez nem ért, ne fogjon hozzá, viszonzásul még jobbal szolgálhatok, mely előbb említett mind két esetben szükséges t. i. ki ki maradjon azon körben a melybe heillik, s innen se le ne ereszkedjék, se pedig erős magyára ne kapaszkodjék, mert ki nem szokott hozzá, könnyen elcsúszál a magyarában.

Biro Jenő, vendéglős.

* (Az c rovatban közlöttekort az alábbi felolcs. Szerek.)

HIVATALOS RÉSZ

Szám 6516—900. II. ai.

Pályázati hirdetmény.

A vármegye tulajdonát képező nevelési alap törháre rendezéséről s a jövő iskolai tanévre alkalmazható ösztöndíjakra, valamint a nevezett alaptól és a huzar családok tulajdonát képező lőbészérségi alaptól kiosztható segélypénzek elnyerésére esennel pályázatot hirdetek, még pedig:

1. A műegyetemnél 600 koronával.
2. A selmezbányai bányászati akadémiánál 600 koronával.
3. A selmezbányai erdőészeti akadémiánál 600 koronával.
4. A magyaróvári gazdasági akadémiánál 600 koronával.
5. A székely-udvarhelyi kir. Állami főorvosi-kolánál 300 koronával a nevelési alaptól rendezéséről ösztöndíjakra.
6. A helybeli és gyó-szentmikiósi polgári fuakolnál ugyancsak a nevelési alaptól rendezéséről 60., 100 koronás ösztöndíjából az üresedésben lévőkre.

As ösztöndíjak az iskolai év végén tartoznak iskolai bizonyítványukkal nekem bemutatni; a ki est elmulasztja és a ki nem kielégítő bizonyítványt mutat be, annak ösztöndíja elvonatik és annak adományostatik. A törvényhatósági bizottság jogerős határozata alapján, egy a nevelési, mint a lőbészérségi alaptól a segélyezésből kiserátnak:

a) a tanulmányait már végezt, vagy bármely jövedelmével hivatali állásban lévő kérelmek.

b) az aligmánium és ezzel egyenrangú iskolák, továbbá a csk-somlyói tanítóképzede,

völ a helybeli és gyó-szentmikiósi polgári leányiskolák növendékei;

c) A vármegye valamelyik közösgébe illetőlegelő nem bír, vagy 15 éven túl terjedő lavótté miatt a törvényhatóság területén illető-gdkot vasított özyének.

Ugyancsak a törvényhatósági bizottság jogerős határozata alapján a segélyek következő megosztással osztattak:

a) Ugyancsak szülők jogsuult gyermekei közül csak egy, és az is csak egyik alaptól segélyezhető;

b) Az egyetemekre és más felsőbb tanitdezetekre most belépő kérelmek csak a beiratkozás és felvétel igazolása, a tanulmányikat tovább folytató szándékozók pedig csak az eddigi jó erede-lyi felmutatása esetén segélyeztetnek;

c) Az egyetemek és akadémiák ösztöndíj, vagy alapítványi nem élvező hallgatói, az ösztöndíjak és alapítványoknál szemben előnyben részesítettek;

d) a gimnáziumok felsőbb osztályu tanulóinak a tandíj erejéig adatik segély, de az alapítványosok és az iskola székhelyén lakók emelk is csak felet kapják. Mindezekről fogva folyamodk kötelesek csatolni:

a) a jó előmenetelről tanuottól iskolai bizonyítványuk és lezkekényvnek eredetijét, vagy az iskola igazgatósága, esetleg a polgári bizottság arra joguult közösgéi által hitosított teljes másolatát;

b) a vármegye területén birt és ol nem veszáított illetődegről szóló hatósági bizonyítványt;

c) az iskolai hatóságok ari tanuottól bizonyítványát, hogy a folyamodom so ösztöndíjat, som alapítványt nem élvez.

Ennek elmulasztása öllenkező vételezre adókat.

d) Minthogy továbbá a lőbészérségi alaptól kizárólag csak a két székely huszár családokból lezszármazó jótanáruok segélyezhetők; az érdekelteknek azt is figyelmébe ajánlom, hogy kérelmükkel a család lezszármazást igazoló hiteles bizonyítványt is csatoljanak. A kélfőven felszerelt kérelmek az 1—5 pontig felsorolt ösztöndíjak, valamint a segélypénzek elnyeréséért is 10% évi augusztus hó 1-éig kiserátnálálam, a folyó pont elatt ösztöndíjakat pedig az 1900—1901. tanévi beiratkozás alkalmával az illető iskolák igazgatóságos annyival inkább benyújtanak mivel a később beérkező folyamolványok hivatalból fognak visszautasítatni.

Végül megjegyzem, hogy az ösztöndíj havi utalások részletekben, a 100 koronánál kisebb segély összegűek az iskolai év elején egy összegben, azonban nagyobb segélypénzek pedig két egyenlő részletben lehetők az iskolai évzárkok elején adtnak ki.

Ugy az ösztöndíjak, mint a segélypénzek csak a szülők, vagy a gyámok nyugtájára fizetnek ki, kik az iskolai év közben tanulmányaikból birmely okból beszüntető ifjak által felvett ösztöndíjakat és segélypénzeket egészen visszateríteni tartoznak.

Csik Szeredán, 1900. évi június hó 25-án. Ince Antal, alispán.

Kereskedelmiügyi m. kir. miniszter 15885-IX. 1900.

Utasítás

a hazai iparnak Állami kedvezményekben való részesítéséről szóló 1899. évi XLIX. t.-cz. végrehajtása tárgyában.

(Polytátia.)

e) Irány esetekben, a mikor köteley merül fel az iránt vajjon a szállítmány tényleg bor, tartályba e, vagy ha a bor vagy tartálybor szesztartályba 15 százalékok meghalad, köteles az a szállítmánytól megbízott pénzügyi közeg a szállítmányból vett mintá egyik részét azonnal a legközelebbi Állami vegykiserleti állomáshoz abból a czéltől megküldeni, hogy megállapítsák, vajjon az tényleg bornak vagy Ürkölybornak tekinthető-e? Mindaddig, míg a vegykiserleti állomástól a válasz be nem érkezik, a szállítmány hivatalos ellenőrzés alatt tartandó és tagadó válasz esetén a szállítmány a gyár szabad rendelkezésére nem bocsátandó és a tényállásról a gyártelep névvel illetékes m. kir. pénzügyigazgatóságos honnal jelentéses teendő.

f) A gyártelepről kiserátnál minden egyes konyok külföldeni alkoholt tartalmára és a külföldön mennyiségre az Államtól felügyelőre kiadott pénzügyi közeg által megállapított és egy erre a czélra veszendő előjegyzésbe bevezetendő.

As Államtól felügyelőnek miként leendő teljesítésére vonatkozó részletes utasítás enestről-esetrol külön fog kiadtni.

g) Állami kedvezményekben csak azok a konyok gyárak részesíthetők, melyek tulajdonosai a magyar Állam területén nincs egyezsermind olyan más konyokgyárak is, a mely a fenti a—f) pontok alatt körülírt ellenőrzés alatt nem áll.

9. A törvény 1. §-ának 2. j) pontjában emiltett ásványolajgyárak alatt az ásványolaj-fuomításával foglalkozó oly vállalatok értendőek, a melyekre leendő az ásványolaj-vám felemléséről és az ásványolaj-adóról szóló 1892. évi XVIII. törvényczikk 6. §-ában felsorolt iratok az illetékes m. kir. pénzügyigazgatóságnál szabályszerden bemutattnak.

As ugyancsak pontban emiltett és ásványolaj—, továbbá kiserátnál kutató vállalatok a törvényben meghatározott Állami kedvezményeket végleges megadást csak akkor igényelhetik, ha a kutatói munkálatok már annyira előrehaladtak, hogy a vállalkozás kinyolva volta iránt kétség fel nem merülhet.

10. A törvény 1. §-ának 4. pontja szeriolt Állami kedvezményekben részesítendő a törvény hatályba lépése után felállított műzados vállalatok, melyek nagyobb számú hástiparozok rendszeren foglalkoztatására vannak alapítva. As enestről-esetrol történendő külön elbírálást fentartva, hástipar alatt az ipari munka azon faját értendő, mely önmagában véve kisérátnos keresetl forrástul rendszerint nem szükt és a melyly foglalkozó rendszerint mezőgazdaságot is folytatnak, a egyes iparüzemek, főleg a mezőgazdasági munka szünetelésé alkalmával, rendszeren ipari munkákat igénybe vétele nélkül vagy egyrnyag, vagy pedig hástiparok segítségével molett állítanak elő.

11. A törvény 1. §-ának 8. pontjában emiltett ásványolaj és 5. pontjában emiltett telepek közül is csak azok részesíthetők a törvényben foglalt kedvezményekben, melyek a törvény hatályba lépte után keletkeztek.

II. FEJEZET.

3. §.

A törvény 2. §-ának a) és d) pontjában vannak felsorolva a törvény 1. §-ában emiltett gyáraknak, illetőleg ipartelepeknek adható adókedvezmények.

Igényük van ezeknek a gyáraknak, illetőleg ipartelepeknek az 1870. évi Li. L-cs. 2. §-ában megadott hástámentességre.

Az 1870. évi Li. L-cs. 2. szakában engedélyezett Államtól adómentesség a hástámentés kivétel kiterjed az ezen adó után járó Államtól járódelmi pótdóra, az araz. betegpótdóli pótdóra és egyéb a hástámentés után kivethető kiserátny-köszégségi terhekre is.

Államtól adómentességben részesíthetnek a gyáros tulajdonát képező gyári és az ehhez hasonló ipari épületek, valamint a munkásoknak bérletrebe nélkül átengedett gyári munkahelyek.

Gyári épületek — adószaki szempontból — csak a gyári telken emelt épületek tekinthetők.

Ezen épületek ama részei, melyek lakásul szolgálnak, valamint a gyári telken, illetve épületekben kívül — bár ennek csáljárja — emelt épületek nem adómentesek.

Ugyancsak a gyáros tartozó oly raktharak, melyek az illető gyártól elküldetve más épületekben vannak elhelyezve, az esetben som adómentesek, ha azokban kiserátnag az illető saját gyártármány tartatnak.

Szeszfűzők marhahízoló épületeire azonban az adómentesség még akkor is kiterjed, ha ezek az épületek a tulajdonosoké gyári épületekkel nincsenek egybekötve, hanem asoktól távolabb, esetleg más telken állnak, de a bekötött marha az illető gyár termelvényeinek hialatalk.

Ha a gyári vagy ipari épület bármely czélra bérbe adatik, 1870. évi Li. L-cs. 2. §-ban megállapított adómentesség megszűnik.

A bérbeadott mezőgazdasági szeszfűzőkre tehát az adómentesség még abban az esetben som terjed ki, ha ily gyára névbe az Állami kedvezmények bérletnek adtnak meg.

1. §. As Állami kedvezményekben részesülő gyári és ipari vállalatok részére a törvény 2. §-ának a) és d) pontjában biztosított adómentesség kiterjed a keresetadóra, a bányászadóra, a nyilvános eszmáradóra kötelezett vállalatok és egyletek adójára, valamint az ezen adó után járó utadóra, közösgéi adóra, s kereskedelmi és iparkamarai illetékekre, az Államtól járódelmi pótdóra, valamint az országos betegpótdóli pótdóra.

Ha valamely mezőgazdasági szeszfűződe névbe az Állami kedvezmények bérletnek adtnak meg, azok a kedvezmények csak a szeszfűződeből és marhahízalásból eredő jövedelmektől illetik és semmi esetre nincsenek eszkötözött hatással a földbérletből eredő jövedelem után a minimális kulcs, vagy más adatok alapján megállapított III. oszt. keresetadó mérvére néve.

A törvény a törvényhatósági adó alól mentességet nem állapít meg. A törvényhatóságok azonban fel vannak jogoztva; az Állami kedvezményekben részesülő gyárak és ipartelepek tulajdonosait a törvényhatósági adó alól is felmenteni, sőt a törvényhatóságok és közösgék (városok) oly utonnan létesítendő gyárak és ipartelepeket is felmenthetnek a törvényhatósági, illetőleg közösgéi adó alól, a melyek az Állami kedvezményekre igényt nem tarthatnak. (Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek.

B. B. urnak Köszönet. A hirdetés czikkét jóvó szándékban hozsi fogjuk. Később talán a vortre is sort kerütnék.

Öreg mázó. Annak idején Jónal meg. Kérdészközlőknek. Helyben. Hogy Csik-Szereda város a kereskedelmiügyminiszter fogadatsáért miert nem aszerpelt, hogy az utcákat miert nem világitotta ki, mindenképpen a választ talán a képviselői testület gyűlésen lesz helyre provokálni. Mi csak eszünkint tudjuk azt az igazán előtűző kötelességet, melyet a miniszter ur fogadatsáért az előzőleg részéről tapasztaltunk s egyben azt is konstataciók, hogy az ilyen magatartás korántsem válik előnyünkre.

Laptalálódos: **GYÖRGYJAKAB ÖRÖKÖS**

VERESS SÁNDOR dr.,
 megyei tisztifőorvos
 orvosi rendelője és fogorvosi műterme
 [146] 2-10 Csik-Szeredában
 Nagy Ferencz dr. házában.

Jó családból
 való 2-3 gimnáziumot végzett fiú tanulóknak felvétetik
 Pototzky Pál.
 tiszteletben, Csik-Szeredában.
 [146] 1-1

Eladó
 Csik-Szeredában egy belsőtelek, három szoba, konyha, kamara és pinceből álló közházal, valamint a hozzátartozó kerttel, mely fekvésénél fogva építkezésre is alkalmas. A kiadó hivatal ad felvilágosítást. [148] 1

Sz. 1870-1900. [131] 3-3

Pályázati hirdetmény.
 Csikvármegye kászon-alecsiki járásában Csik-Szentgyörgy, Bánkfalva és Menaság községekben álló körjegyzői körhöz Menaság székhellyel rendezesített segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek. Javadalmazása: a községektől 200 korona, a földadó nyilvántartás vezetéseért 60 korona és az állami anyakönyvvezetői teendő végzéséért 300 korona állanségély. Az 1883. évi I. t. czikk 6 §-ában előírt képesítést feltüntető szabályszerűen felszerelt kérvények hozzám folyó évi július hó 20-ig adandók be. A kászon-alecsiki járás főszolgabírája: **Bartalis, főszolgabíró.**

263. szám
 1900.
Árverési hirdetmény.

Alulírt kiköltött bír. végrehajtó ezennel közli, hogy a csikszereadi kir. járás bíróságának 1900. évi V. 100. sz. végzése folytán dr. Hoeskor Béla m. tiszti ügyvéd ügyvédi áltai Farkas András gyulafelelaki lakó részére Bartos Péter gyimesföldi lakó ellen 192 kor. 10 fillér követelés jár, erejéig elrendelt kivégzési végrehajtás folytán alperesétől lefoglalt és 1030 koronára becsült ingóságokra a csikszereadi kir. járásbíróság 1900. évi V. 100. sz. végzésével a további eljárás elrendeltétvén, annak az alap és felülfoglaltaték kivételével erejéig is, amennyiben azok felelőtlenségi jogot nyertek volna, végrehajtást szenvedni lakásán Gyimes-Földön leendő megtartása határidőül 1900. évi július hó 27-ik napjának délelőtt 8 órája kitűztük, a mikor a bíróság lefoglalt teleknek és jutok a legelőbbet igények kézzéadására mellett, szükség esetén becsáron alul is el fogja adni.

Felhívotnak mindazok, kik az árverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató kivételével megelőző kiadásokból jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korában eszközöltetett volna és az árverés megkezdéséig jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy eladóként jelen felleket az árverés megkezdéséig alulírt kiköltött írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

Kelt Csikszereadi, 1900. évi június hó 21-ik napján.

Keresztos Gyula,
 kir. bírósági végrehajtó.
 [147] 1-1

Sz. 1684-1900. [135] 3-3
 ki.

Pályázati hirdetmény.
 A gyógyügyi járásban Borszék és Belső csoportosított kis községben lemondás folytán megüresedett körjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek. Javadalmazás: 800 korona rendes fizetés, 200 korona lakbér; 50 korona iróadályány és szabályrendeletileg megállapított magán munkálati díjak. Felülvom mindazokat, kik ezen állást elnyerni ohajják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket hozzám folyó évi július hó 13-ig annál is inkább adják be, mert a később beérkezettek figyelembe nem vétetnek. A választást a körjegyzőség székhelyén Borszéken július hó 14-én fogom eszközölni. Gyó-Tölgyesen, 1900. június hó 19-én. **Zakariás, sz. bíró.**

Alkalmi vétel!
 A nagyérdemű városi és vidéki közönség becses tudomására adom, hogy mivel **üzletemet jövő hó azaz augusztus havában által adom, mátol fogva a raktáron levő divat-cikkeimet az eddigi áráknál 30%-kal olcsóbban árusítom ki.**
Kik üzletembe tartoznak, tartozásukat e hó végéig rendezni sziveskedjenek
 Tisztelettel
Barosay K.,
 női és férfi divat-üzlete, Csik-Szereda.
 [141] 2-3

A sűrűlet terén 22 éven keresztül kifejtett eredményes működésem következtében sikerült nekem Magyarország két legelső sörgyárának bizalmát megnyernem a
Dreher-féle és az Első magyar részvény söröző
 sörgyárak brassói főraktárak vezetését reám ruházták.
 Az említett két legtekintélyesebb czégek kitűnő birneve és Brassóban 22 éven át elismeréssel találkozott üzleti működésem felbátorítanak engem arra, hogy az igen tisztelt közönséget felkérjem miszerint megrendelésével engem felkeresni sziveskedjenek a magam részéről biztosítom az igen tisztelt közönséget, hogy mindenkor csak a legjobb minőségű fogom szállítani.
 A legkisebb megrendelés üveges sűrűl 50 üveg, hordokban pedig 25 liter.
 Kívánatra árjegyzékkel szivesen szolgálók. Teljes tisztelettel
KASZIK ANTAL
 BRASSÓ, hosszu-utca 104.
 [121] 6-20

KERÉKPÁROK
 már 100 forintért is kaphatók!
 Csak is elsőrangú gyárak állandó nagy rakára u. m. „Schlaidits” dresdai „Patria” solingeni, „Noricum” lánzenküll, „Styria-Puch” eredeti, „Nascott”, „Helical-Premier” stb. feltűnően olcsó árak, felszerelések. **Nagy mechanikai műhely!**
GROSZ FRIGYES, [127] 4-15
 Kolozsvár, Beltorda-utca „New-York”-szálloda mellett.

GYÖRGYJAKAB MÁRTON UTÓDA
 DRESZNÁNDT VIKTOR
 könyvnyomdája, könyv-, papir- és írószer-kereskedése Csik-Szeredában.

Ajánlja dűsan felszerelt raktárát mindenféle **népiskolai tankönyvekből** és iskolai kellekekből u. m.: vonalzó, palatáblák, tisztázati és rajzfűzetek, igen jó plajbások, írótolak, közönséges és diszes tollnyelek, tolltartók, tintatartók, rajzeszközök, körzők, festékek és festőesetek, egyes és háromszög vonalzó, mindenféle községi, egyházi, iskolai és ügyvédi nyomtatványok stb. stb. **Továbbá dusvalasztékú üzleti-, jegyző-, ima- és énekeskönyveit.** Ugyisntén kaphatók: vegyes ifjusági iratok, mulattató képes mesekönyvek, mindenféle szépirodalmi és fűzetes kiadványok.

Jól berendezett papírüzletében
 kapható: közönséges írópapir, nagy csomagoló, jó rajz-papir, rózsaszín és fehér itató, kek másoló és mindenféle szines papirok, selyempapirok. — Igen nagyválasztékú levélpapirok angol és francia gyártmányú diszes dobozokban 90 fillertől 10 koronáig, nagyválasztékú névnapl és újévi kártyákból, diszes emlékkönyvek és albumokból. Különösen ajánlja elimeret jöminőségű fekete tintáit nagyban és kicsinyben: továbbá piros, carmin, lilá, kekészű tintéit, festékeit, olvasott meags (gummi), jegyzőtinta, pecsétviasz, ragasztó ostsya, szines íróal apárgait. Továbbá ajánlja a saját kiadásában megjelent és nagy elterjedésnek örvendő

„Órangyal” és „Ártatlanok órangyala” ezimű ima- és énekkönyveit: „Erenek gyöngy-”-t; „Halotti szolozsmák és szertartások könyvé-”-t; „Irva-olvasás-”-t; „Csikmege földrajza-”-t.
 Most jelent meg:
A NÉMETORSZÁGI MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETEK
 írta Páris Frigyes, csikszereadi kir. ügyész és kapható Györgyjakab Márton utóda könyvkereskedésében Csikszereadában. Ára 1 korona 20 fillér, postán külvé 10 fillérrel több.

A legjobb és szolidabb
TÜZ ÉS BETÖRÉS ELLEN BIZTOS VASSZEKRÉNYEK
 kaphatók, melyek az Oroszág erdélyi részeiben egyedüli vasszekevényekben készáltak. Továbbá vasszekevények, kűszégek, templomok és anyakönyvvezetők számára részletesítésére mindenféle nagyságban szállítottak és raktáron tartatnak.
 Teljes tisztelettel
MOESZ GUSZTÁV, vasszekevény gyáros
NAGY-SZEBEN.
 Csikvármegye vezérügynűksége Györgyjakab Márton utódnál, Csik-Szeredában.
 [283] 5-10

Alulírtak megtekintés végett kaphatók.

Arjezzék ingyen és portómentesen.